

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجمینبه (۲۸) بهمن ماه ۱۳۴۴

فهرست مطالب :

- ۱ - قرائت اسمی غائبین جلّه قبل.
- ۲ - بیان قبل از دستور آقایان : ریگی - مصطفوی نائبی - سر تپ حکیمیان .
- ۳ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کشور راجع به اجاق قبول عضویت سازمان دفاع غیر نظامی ایران دو سازمان بین المللی دفاع غیر نظامی جهانی و ارسال بمجلس سنا .
- ۴ - تصویب صورت جلسه .
- ۵ - شور اول گزارش کمیسیون آموز خارجه راجع بموافق نامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اسپانیا .
- ۶ - شور اول گزارش کمیسیون فرهنگه و هنر راجع به اعطاء يك نمونه از سرستونهای کاخ آپادانا و چند قشه از سنگ تخت چشید به دولت آذربائین .
- ۷ - طرح گزارش کمیسیون دارائی راجع به رد لایحه مربوط به اجاقه استرداد املاک و اماکن مسکونی آنجمله از متجسرين آذربایجان و کردستان که بوضع آنها رسیدگی و آزاد شده اند و ارجاع مجدد بکمیسیون .
- ۸ - ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

غائبین هریض - آقایان :

- مهندس آراسته - مهندس آملی - بوتهری بیرون
 شکبیا - مهندس مجتهدی - موقر - سر لشکر هما یونی .
 ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان ریگی - مصطفوی نائبی - سر تپ حکیمیان
 رئیس - نقطهای قبل از دستور را شروع میکنیم
 آقای ریگی تشریف بیاورید .
 ریگی - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم
 مردم از این مانع بری نمیرسد
 تازه تراز تازه تری میرسد

۱ - قرائت اسمی غائبین جلّه قبل

رئیس - اسمی غائبین جلّه قبل قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

- دکتر احمدی - امینی - خارجه - بالاخانلو - خواجهمیری
 مهندس رباحی - مهندس معین زنده
 غائبین بی اجازه - آقایان :
 آقایان - طهماسبی - فیعلی .

عذر است. آنکه ذاتی بوج حدیث عدالت‌نادر درود بود.
 غیر بر حدیث خیمه بر سر جوسرانی از شعر درود بود.
 شادمانی سینه‌بندیه میبود که اکنون همه درود را در بزمی دیگر
 سر کرده و می‌خوانند و سیستان یکی سالی آن چهارده
 گفتند: در این کبیرو می‌روند که در میان گذار جاده‌های
 من است ایران هستند عرب دانسته استغوی. چهل روز و نوزده
 است از اینها می‌نهند سالی - مهمل گشت است و مردمان آن
 عرب خود در اینان تغییر کرده است که در برابر بون
 بولچه لاشه‌های شتر سوارند - در برابر ایرانی هفت بولچه
 اشقدر خواهد در اینی هست که هر چه ممکن می‌اند که
 مرده‌ی که بعد از ۲۰۰۰ سال هنوز زبان پهلوی ساسانی
 سخن می‌گویند و حتی در دهان لغات پهلوی بلوچی برای نمونه
 یادگامه عربی وجود ندارد (صحیح است) بولچه از
 اینست برین دیگه قرین ایرانیان می‌باشد ولی برای اینکه
 مطلبی از مردم سوری باشد که با این نامه گوئی ها
 ننویسند و در هیچکس و اصطلح شد ایران رفته ننویسند
 در اینجا به بلقاسم مختصر از سوابق تاریخی مردم بولچه
 و بولچستان اشاره می‌کنم (احتساج)

تاریخ نشان میدهد که استان بولچستان و سیستان
 بنام «عما» و مکران از زمان کوروش که پیشان کهن
 شاهنشاهی ایران جزئی از خاک ایران بوده و این امر در
 کتیبه بیسون ذکر کرده است. مؤرخین یونانی مانند
 کزوفون و هرودوت و آریان در کتبهای خود همواره و جامع
 به بلوچ و بولچستان سخن گفته‌اند و حتی از سیاحت و هاشمی که
 مردم این زمین را علی‌الشکر اسکنند از خود بیان کرده‌اند
 یاد کرده‌اند (صحیح است) در زمان خلفه راشدین و قتیبه
 حجاج این ریاست خواست یکی از سرداران خود تمام
 ستان این سلاطه را به مکران و بولچستان فرستاد که از
 وخت زانجا مورت خطیری که راه داده بودند سرانزد
 و گفت که هیچوقت به این سرزمین داخل نغوازم
 زیرا آنجا تنها آرم برآوردیم (درود)

فرمودی شاعر ایرانی بران در شاهنامه مکران از بلوچها
 نام می‌برد و در قسمتی از شاهنامه که جنگه سیاوش و
 فراسیاد را شرح میدهد می‌گوید:

گر چه کرد از آن عدلان سواد
 و دیگران حشک بود و در هزار
 هم از پیوست و برین و کوچ و بلوچ
 ز کیلان حشک و دشت سرخ احتساج
 و باز در جای دیگر می‌گوید:
 بر گنجه اشکن نیز خوش
 کباز او بود بویوسف و زهوش
 یکی کرد از آن زاده قاده
 سرفراز و آهت و پاکر از
 سیاهی ز گردان کوچ و بلوچ
 سگانه جنگه مانند فرخ
 که کرد در جهان بیستایان بدید
 برهت با کشت اشکن از این بدید
 از طرف دیگر در میان لجه‌های پستانی ایران
 زبان بلوچی قدیمی ترین شکل و فرم کبیرو لادار و دور
 قدیم و اصل زبان پهلوی را در همینان حفظ کرده است تا
 جایکه جملات و کلمات کبیرو در این زبان و تار و کلاهانی
 است که کبها کین مردم بولچستان با آن سخن می‌گویند.
 عدو مصطفای که بر اساس شواهد مدارک مستند تاریخ
 و زبان شناسی و جامعه‌شناسی بیرون فراتر بولچ و وهشی
 سنی کرده‌اند بولچها را ایرانی خالص قلمداد نموده و
 هر گونه فراترین و دوری را غیر مکران دانسته‌اند
 کلتار دایم Dames که در تحقیقات تاریخی خود
 روش علمی داشته صحرا گفته است که بلوچ ایرانی
 است و مشخصات جسمی کهن لجه بولچی کینکسی و
 کرده است اشاره کرده و ثابت میکند که این سر کرده
 زوخترا ایرانی که بولچ بود بدست ساف هتوز زبان قدیم
 ایران را حفظ کرده‌اند از ایرانیان بسیار اصیل
 می‌باشد. آقایان نمایندگان محترم و هتاران عزیز اگر
 بنده بخوام از این گونه شواهد و دلایل تاریخی بیایم
 سخن بسیار است و بیش از این بحث حدیث عدالت‌نادر
 و میره بولچ را بردوش خواهد نمود ولی بوج این
 ادعا که بلوچ عرب است قدری زیاد است که از مردم ندارد
 در پاره این بیش از این چیزی گفته شود (صحیح است)
 من متوان یکی از نمایندگان بلوچ از اینجا بخوام

بعد انصاور سکوره که می روم این دسیهها مردم
 بولچستان و سیستانی و نامند است ایران متفقاً حقیقتاً مردم
 دهر برتر از گه است ایران ششده از هر دو ز کوه
 بری بیطرف قضای و اجدهی کشور خود را فرخه هند
 کرد و هر گز شومی برای اشتیاق انسانها
 نخواهد داشت (صحیح است) حاجت آ

رئیس - آقای مصطفوی تشریح بیاورند -
مصطفوی - بنده سخن عادتش را بنوعیه مدعی است
 جناب ریگی که هم‌سر من فرموده مطلبی عرض کنم ولی
 بین اکتسین گفتم مثل اینکه جنون یک مسئله بود لغز
 است یاد آمد جنونی بشود میگوید خوشتر است چون
 بجهت تجربی است و راسته روز دیگر میگوید خوب بود
 است ولی بنده احتیاطی حدیثی که یکی از نامه لغز فرمود
 المصطفای الفی جعل اعدائنا من السفلسکر عدلی می‌کنم
 که دشمنان ما را از سفلسکر و درونگن از قرعی اینها هستند
 (احتساج) بنده مطلبی را که یادداشت کرده بودم در چند
 جلسه گذشته میخوانم بعنوان تعلق قلب از دستور عرض
 کنولی هر دو جلسه طلب مطابح همیکه دستور بود
 حسابهای مقام ریاست از عرض آن مطالب خودداری
 کرده و امروز با اجازه ریاست مشرف مجلس شورای ملی
 خاندانها و آقایان نمایندگان محترم این مطلبی را که
 یادداشت کرده‌ام عرض می‌کنم. محترم میریام - بنده
 در این ایام مطلبی و تشکباتی از گرفتاریهای
 روز صره مردم تهران می شنوم و می بینم
 همزمان با کارهای اصیل ایرانی که در کشور - بیش
 مردم و با پیشرفتنامه‌های بی که کارخان ملتان ایران
 بوده است و بیامولان شاهی و اقتصادی طبق ایران که
 مسئله اصلاحات ارضی که با کفایت روز اشتیاقی که
 انجام شد، با مسئله نوب آرم همزمان و موازات آنها
 مایک گرفتاریهای کوچک و دردمرای داریم که اینها
 مردم مملکت را گرفتار کرده است بنده میبینم
 گرفتاریها ما همیشه در گرفتاری کوچک است همیشه
 مسائل ساده در پیش است اما هادامه مشکلات مردم ایران را
 ایجاد کرده است و واقعاً وقتی فکر کردم گفتم که باید
 بگویم که کارهای ما سهواً و مستعجل است از نظر طرف در

گرفته‌ای در یک مسکن قدرتی فزاینده که
 کور و آسایش بیرون کرده‌ای معرعه‌اند در وادامه
 زنده کنی در برده‌های صحرای ایران را از
 نوشته‌اند و این از طرف دیگر مایک کوچکی مردم را
 میگرد و حلوه‌یکه میباید میباید برای حل
 مشکلات شهر تهران کینوسی استاز کور و واسیاندگان
 تهران را آقای نخست وزیر تشکیک بدهد برای اینکه
 مشکلات تهران را از لحاظ آن رویق و کینوسی
 و دن بررسی کنند و بحث وزیر مملکت با همه گرفتاری
 که وارد مسئله دان و از بر نظر میگرد چرا بشکوه
 کارهای ما در این مملکت سهل و مستعد است جز دیگر
 نشود که بنده مصطفوی می‌کنم این گرفتاریها است
 که دستگاههای ای و ادارات ما آطور که بنده شناید
 و یقیناً با اینها میباید برهه‌ای بزرگ که از فراد
 شاهنامه و بسی کوشش دولت پیش میروند ولی کارهای
 روزانه مردم بنده عطفه مسلوبین و گرفتاری دولت
 (روحانی - بنی هیاتن) بله قبول می‌کنم بلک می‌لایک
 یعنی از گرفتاریها دولت برای مردم مبتلا شده چهر حال
 شده بنا بوقیعه نمایندگی که دارد باید دولتهای مردم را
 آید در این چند روز مرتباً بنده مراجعه شده است
 صرف آقایان برسام یک ساله‌ای که بنده هر روز در
 روزنامه میخوانم ساله میبوسم گفتاری است بنده در
 آید که بر پیش میروند و همه میدانم کین بود با اطلاع
 خواهند دهر تهران تنها در یک مایک میباید نفر بلک
 میبوسم گفتاری از بین رفتن است (صحیح است) نامتسب
 می‌کنیم و سنگین از گرفتاریهای دستگمباری در شهرداری
 گرفتاریها ما در این دولت کین اخیراً یک مؤسسه بسیار
 پیدا کرده بنام انستیتو تحقیقه که به همت یکی از نمایندگان
 شهری امتهالی ما آقای دکتر هدایت درست شده و از
 همین جهت بریده این مؤسسه بسیار معجز است بنده
 امیدوارم چرا از گرفتاریهای این مؤسسه برای کنترل
 و عملیاتی مسئله خواهد آمد بنده خبر میگویم بنده این
 چیزها در وادامه بنویسم که در یک روز در تهران بیش
 از سیصد نفر جمعیت غلطی پیدا کرده‌اند
 اصبح است این شهرداری تهران این وزارت بهداشتی

مجلس شورای ملی در وقت مقارن تاریخ ۲۰ فروردین ۱۳۰۲
 در استازاد در تاریخ ۲۰ فروردین ۱۳۰۲ در آن مجلس
 بر است که همان صورتنامه در تاریخ ۲۰ فروردین ۱۳۰۲
 ۱۳۰۲ در آن مجلس صورتنامه این اساس اجرا شود و
 مدار اجرا نشود که امری است علیحد و دولت باید
 توجیه بدهد که سبب منظور این بوده است که در این
 سال اجرا شود و بعد اجرا نشود و اگر منظور این
 نیست و منظور این است که منظور کلی مخدای این صورتنامه
 کلام یکن بود این گزارش که در کمیته منظور شنیده
 نیست مفاد صورتنامه در گذشته اجرا شده یا نشده اگر
 اجرا نشده و تکلیف دولت در جلسه اظهار میکند که مفاد
 این صورتنامه و بطوری که در گذشته اجرا شده مامورین
 طبق قسمت اخیر ماده اول ماده ۱۰۰ آذرب تکلیف مقرر است
 صورتنامه از تاریخ قبول کلام یکن باشد ولی اگر
 اجرا شده بجهت تسلیم در بنیاد و نسبت به سستی بزر
 احتیاج اجراء بشود و بعد از اتمام اجراء نتواند
 مواجبات اینکه این تعیین تاریخ دولت میخواند فراهم
 آورد چیست بنده در کمیسیون پیشنهاد داده بودم
 که از تاریخ قبول صورتنامه کلام یکن باشد
 ولی چون در کمیسیون داده پیشنهاد داده بودم و لازم
 بود در اینجا حاضر میبودم و بعد باقی بیرون و در تاریخ
 در کمیسیون دارم مامور و پیشنهاد دفع بکن این
 در آقایان ملاحظه فرمایند این کومه در پیش پهن نباید
 باشد و تقوی صمیمی در مورد علم گرفته میخواند و کسی
 نداده بود نسبت بعد از این پیشنهاد قائل شوم و دیگر
 میخواند استند، قائل شوم، در وقت شوم که مثل
 باشد میخواند استند، قائل شوم، در وقت شوم که مثل
 اگر بیخود حد در پیش بنده فریب سربنده لاف و بد
 توجیه بدهد که در صورت جلف نوشته شود که در گذشته
 مد این صورتنامه بپیوجه اجرا نشود که دستورانی
 مد نوشته در زمانه اجرا میخواند صورتنامه آن دستورانهم
 اجرا میخواند اگر بخواهم مثل اطلاق بدارم ولی کسی
 قیاس این استند لاف فاحشه این من سال و چهار شکار
 میخواند

رئیس - آقای قاضی قاضی

حالا در مدونین مجلس مترجم چه صمیمی
 گفتند میفرماید که صورتی است که در وقت سفر
 نشاندگان مترجم صورتی است ولی عرض کرده این
 صورتنامه را تصحیح داده اند چرا شده است و بنده
 عرض میکنم که تا این تاریخ نه ملکی بکس مترجم شده
 و نه اقدامی برای اشتراک بعمل آمده است تنها اقدامی
 که در اجرای این صورتنامه شده است این است که
 دستگها و سازمانها باهم جمع شدند آیین نامه تنظیم
 کرده اند و برای خوب بعرضت دولت داده شده ولی به
 خوب نمانی عیث دولت ترسیمه شد.

رئیس - بنده تصور میکنم اگر اجرا شده اصولاً
 در مجلس قابل عرض نیست آقای دکتر عبدالمطلبانی تشریح
 بیاورند.

دکتر عبدالمطلبانی عرض کنم که بنده میخواهم
 بنانی حقوقی ترتیب بر این وضع را عرض برسام جناب
 آقای رئیس مجلس را فرمودند دولت هم هست ولی بنده
 خواست از موقعیت استفاده کنم و شکوایم از دولت مطرح
 شد بنده بخاطر دادم موقعی که این لایحه در مجلس مطرح
 شد بنده زاری شد و دفع زاری از طرف دولت بعمل
 آمد بنده گفتمند حتمت که چرا در آتیوم دولت مجلس
 شورای ملی را روشن نکرد که این صورتنامه اجرا نشد
 و آن بهشتانی که در کمیسیون در جلسه عالی مجلس
 مطرح شد پیش بیاید برای رسیدگی بدین لایحه چای
 آقای داشت که این حرفها گفته نمیشد و بعد از آنکه
 پیشنهاد در کمیسیون حضور بیاید که در وقت مبارک
 مبادا و همچنین در جلسه علمی بنده میخوانم و عرض
 استفاده کنم و از این خواهم کلام که در بنده ملاحظت
 بیشتری را عرض بفرمایم و توضیحات آن تشریح بیاورد و
 بحث کند و خوب بگذرد و این وضع پیش بیاید
 باشد که در مجلس است توضیح بدهند که این لایحه و عد
 بیایند استند و در آن لایحه که در این مجلس
 تصحیح است

رئیس - آقای حاتمی بفرماید

حاتمی - عرض میکنم که مقدمات اجرای این

فرمان صورتنامه دولت صورتنامه فراهم کند و پیش
 بر هرهای لازم آیین نامه ای لازم و بر هرهای لازم شده و
 دولت مصمم بود که لایحه صورتنامه که اجرا نکند و در
 خدمت در دست اجرای اجرا که در وقت هنوز طرح خوان
 اجرای صورت صورت گرفته که تقدیم مجلسین شده اگر
 چنانچه صورت سکون بگذارد آن طور که جناب
 آقای رئیس فرمودند بسیار دست دولت بسیار است
 که هنوز هم در جریان است و این نکته ولی نظر مخته مثل
 اینکه صورتنامه بر این باشد که اساس در حال حاضر
 احتیاج به اجرای این لایحه نیست حالا که مجلسین
 میدهد که دولت نمیتواند اجرای را در ایال کند و بند
 اگر خواست اجرا کند مجلس لایحه مدعیان بکس حرفی
 است (دکتر بزرگنوش - آقای حاتمی طبق ماده واحده

قصد صورتنامه باید تقدیم مجلس شود که اجرا شده
 باشد) خوب دولت دانسته اجرا میکند و خیال میکرد
 است که احیاناً مراحل آخرش هم تمام شده چون اجرای
 یک قانون کاهی مثل بنده تهیه مقدمات مالی است که
 انجام میگردد یک استاندارد مدار گزیده بشود و مجلس
 تهیه شده حالا در حال فرقی نیکند اگر این را در
 نکنند دولت متواله اجرا میکند و بعد گزارش بدهد اگر
 در کمیسیون اعلام موعود متعلق میشود بنابر این مجلس
 میتواند در وقت که دولت اعلاماف باشد از اجرای این
 لایحه متواله آنچه بنده

رئیس - خود میبینم که اخیر صریح بنده مدون
 کتبی بنده استند و این استند که اینک قانونی خلاف
 امر این کرده باینیوشن و بنده این گزارش بر کرده بود
 و کمیسیونها که مطالعه بیشتری بشود اصح است این
 پیشنهاد دیگری بود و خاموشی و بیایه که واقفند هم
 میباشند و فرماید که در بخشند صورتنامه که این
 مدونین فرمودند بشود

رئیس - آقای حاتمی

حاتمی - عرض میکنم که مقدمات اجرای این

بدرجده امروزه حتمه می‌کنیم از خدایه و آقایان
 معاونان و سایر اجلاس کمیسیونها را تشکیل دهیم
 کاری را دستور کار قرار دهیم و روز دوشنبه در دستور مجلس

سنگه از به همین جهت دستور جلسه آینده روز تشکیل جلسه
 در آنجا اطلاع خاموش و آقایان خواهش می‌کنند
 (ساعت ۱۰ صبح جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مهتس عبدالله ریاضی